

UŠTAVNI SUD NE ŽELI UKINUTI ZAKON, ALI KAŽE: GAY PARU MORAJU DATI DA UDOMI DIJETE →str. 4-5

GAY UDOMITELJI Donesena odluka o ustavnosti odredbi Zakona c

pišu Ivanka Toma
i Kristina Turčin

Ustavni sud odbio je zahtjev jedne petine zastupnika Sabora i sedam prijedloga pojedinaca, političkih stranaka i nevladinih udruga kojima se traži ocjena ustavnosti Zakona o udomiteljstvu jer među mogućim članovima udomiteljske obitelji ne navodi životne partnere.

No, iako je odbacio njihove zahtjeve i izbjegao naložiti zakonodavcu izmjenu spornih odredbi, u obrazloženju Ustavni sud navodi da te odredbe, iz kojih je "svjesnim odabirom predlagatelja zakona izostavljena određena društvena skupina, proizvede generalne diskriminatorne učinke prema životnim i neformalnim životnim partnerima, za što nema ni racionalnog ni legitimnog cilja".

Odredba zakona jasno je u odluci ocijenjena diskriminatornom prema životnim partnerima, ali se ne nalaže izmjena

Stoga nalaže sudovima i drugim tijelima, poput centara za socijalnu skrb, da su u pojedinačnim slučajevima "dužni osporene zakonske odredbe tumačiti i primjenjivati na način koji će svim osobama pod jednakim uvjetima omogućiti sudjelovanje u javnoj usluzi udomljavanja neovisno o tome živi li potencijalni udomitelj u životnom ili neformalnom životnom partnerstvu".

PROTURJEČJE Zbog diskrepancije između odluke i obrazloženja petero od ukupno 13 sudaca - Branko Brkić, Miroslav Šumanović, Rajko Mlinarić, Lovorka Kušan i Goran Selanec - izrazilo je izdvojeno mišljenje: ako Ustavni sud smatra da sporne zakonske odredbe "proizvedu generalne diskriminatorne učinke", onda je, smatraju suci, trebao usvojiti zahtjeve i tražiti izmjene tih odredbi ili obrnuto - odbaciti zahtjeve i dati obrazloženje sukladno odluci.

Ovakvim postupkom, kojim "u izreci tvrdi nešto što demantira obrazloženjem", Ustavni je sud, smatra Brkić, prekoračio ovlasti i "upustio se u nepotrební zakonodavni aktivizam" nalažući sudovima i drugim državnim tijelima da primjenjuju zakon "suprotno volji zakonodavca". "Interpretacija, kakva god bila, ne smije prijeći u kreiranje zakona - to je posao parlamenta", navodi ustavni sudac Šumanović.

Dok Brkić i Šumanović (koji ističe da se ovime na mala vrata omogućuje slično postupanje i na području posvojenja bez zakonodavne intervencije) spornim smatraju obrazloženje i drže da odredbe Zakona nisu diskriminatorne, Mlinarić, Kušan i Selanec smatraju da je pogrešna izreka i da je sud trebao naložiti izmjene spornih zakonskih odredbi.

Ustavni sud navodi da nije ukinuo osporavane odredbe jer bi time nastala zakonska praznina, ali je nedvosmisleno kazao da je isključivanje istospolnih parova iz udomiteljstva diskriminatorno i neustavno, te dao jasnu uputu sudovima, centrima za socijalnu

Životnim partnerima Mladenu Kožiću i Ivi Šegoti centar za socijalnu skrb dvaput je odbio dati status udomitelja. Ministrica Bedeković jučer je najavila da će sada to učiniti

MORAJU IM DATI DA UDOME DIJETE

Ustavni sud ipak ne želi ukinuti sporni zakon. Izdvojeno mišljenje dalo 5 sudaca

skrb i ostalim tijelima koja odlučuju o ovim pitanjima da ih ne smiju isključivati.

Diskriminatorne učinke, objašnjava dalje, nije moguće otkloniti, odnosno nadomjestiti intervencijom Ustavnog suda u postojećoj sadržaj zakona.

"Naime, Zakon o udomiteljstvu u cjelini ima legitiman cilj - zaštita interesa i dobrobiti socijalno ugroženih osoba - i u tom pogledu nije u nesuglasnosti s Ustavom. Puko ukidanje osporenih zakonskih odredaba dovelo bi do praznine u postojećem modelu javne usluge udomljavanja i izazvalo bi štetne posljedice za prava i in-

terese korisnika udomiteljstva. Stoga Ustavni sud nije prihvatio prijedloge i zahtjev za ocjenu suglasnosti s Ustavom osporenih članaka Zakona o udomiteljstvu", kaže se u njihovoj odluci.

OSAM ZAHTJEVA Zahtjev za ocjenu suglasnosti podnijelo je 33 saborskih zastupnika, članova SDP-a, a iste prijedloge podnijeli

Ustavni sud objašnjava da nije ukinuo osporavane odredbe jer bi na taj način nastala opasna zakonska praznina

li su Damir Jelušić iz Kraljevice, Udruga Zagreb Pride, Udruga Dugine obitelji, GLAS, IDS, HNS, Ivo Šegota i Mladen Kožić kojima Centar za socijalnu skrb odbija provesti odluku Ustavnog suda i procijeniti mogu li biti udomitelji, te Kristijan Grđan iz Stuttgarta.

Predsjednika Ustavnog suda Miroslava Šeparovića pitali smo kako će se njihova odluka reflektirati na slučaj Kožić - Šegota.

- Sudovi i upravna tijela dužni su postupati u skladu s Ustavom i međunarodnim propisima i tumačiti zakone tako da ni jedna društvena skupina ne bude diskriminirana - odgovorio je Še-

parović, a u odnosu na konkretni slučaj kazao da je Centar za socijalnu skrb trebao postupiti po odluci Ustavnog suda i omogućiti im postupak udomljavanja i bez ove odluke Ustavnog suda. Ustavnosudska odluka još ih i dodatno obavezuje, napominje, da se ovaj istospolni par ne diskriminira i da im se omogućiti udomljavanje pod istim uvjetima kao i svima drugima koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Odvjetnica Sanja Bezbradica Jelavić koja zastupa Šegotu i Kožića kaže da od odluke Ustavnog suda očekuje isti efekt kao da je ukinuo zakonske norme i naložio da se donesu nove u kojima bi se naveli i istospolni parovi.

MERITUM U odnosu na slučaj Šegota - Kožić rekla je kako očekuje da će Centar primijeniti odluku i rješenje Ustavnog suda, dovršiti postupak procjene i donijeti meritornu odluku.

- Premda smo se nadali da će se to dogoditi i priželjkivali ovakvu odluku u ovome trenutku, ona nam je iznenađenje. Presretni smo! - rekao je Šegota.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova **Višnja Ljubičić** kaže da je očekivala ovakvu odluku Ustavnog suda jer su stajališta iznesena u odluci upravo na tragu zapažanja koja je iznosila tijekom javnog savjetovanja o nacrtu Zakona o udomiteljstvu. ■

Ustavni sud trebao je pokazati više hrabrosti

Sud je pokušao izbjeći izravni sukob s vladajućima i jasnu poruku premijeru da je donio diskriminatoran zakon

PIŠE
**KRISTINA
TURČIN**

Biti pošten i biti ono drugo - to je, proizlazi iz jučer objavljenih odluka, pokušao biti Ustavni sud. Naložio je centrima za socijalnu skrb i

sudovima da gay partnerima koji odgovaraju svim drugim uvjetima propisanim Zakonom o udomiteljstvu moraju odobriti da postanu udomiteljska obitelj nekom djetetu, ali je odbio donijeti takvu odluku: zapravo je odbio sve zahtjeve i prijedloge za ocjenu ustavnosti i izbjegao naložiti zakonodavcu da izmijeni sporne zakonske odredbe na

način da se izrijeckom kao članovi udomiteljske obitelji navedu i životni te neformalni životni partneri, uz bok bračnim i izvanbračnim partnerima.

Takvim manevrom Ustavni je sud u prvom redu pokušao izbjeći izravni sukob s vladajućima i jasnu poruku Andreju Plenkoviću da je donio diskriminatoran zakon. No, ipak, čini se, nije mogao u potpunosti ignorirati konvencije i zakone, osobito znajući da će, dođe li slučaj nekog gay para na Europski sud za ljudska prava, odluka biti suprotna i da će Hrvatska ponovno dobiti po prstima. Sve u svemu, Ustavni je sud mogao pokazati više hrabrosti. ■

udomiteljstvu

REAKCIJE NA ODLUKU

Poštuju se ljudska prava i nalaže se dobra sudska praksa

VESNA BEDEKOVIĆ,
ministrica socijalne skrbi, u
očitovanju Ustavnom sudu

- Ističemo da je zakonsko uređenje istospolnih zajednica novina u hrvatskom zakonodavstvu i još nije moguće procijeniti utjecaj na sve segmente društvenih odnosa.

U Hrvatskoj nisu provedena znanstvena istraživanja o efektima udmoljavanja djece od istospolnih parova, a inozemna su nam neprijemljiva zbog razlike u kulturi i običajima.

BRANKO BAČIĆ (HDZ)

- HDZ je ovim prijedlogom Zakona jasno iskazao i reflektirao svoj svjetonazor. Rekli smo da omogućavamo udobljavanje jeteroseksualnim osobama i nismo prihvatili amandman našeg koalicijskog partnera HNS-a.

PEĐA GRBIN (SDP)

- Ustavni sud je posegnuo za dobrim mehanizmom jer je tumačio Zakon i naredio svim upravnim i sudskim tijelima u Hrvatskoj kako ga trebaju provoditi u praksi.

TOMISLAV STOJAK (HNS)

- Osim što otvara put europskoj, tolerančnoj i otvorenoj Hrvatskoj, ovakvo je mišljenje potvrda pune opravdanosti našeg prijedloga za ocjenom ustavnosti Zakona o udomiteljstvu.

HRVOJE ZEKANOVIĆ

(HRAST) - Odluku sam očekivao jer pola ustavnih sudaca bira HDZ, a pola SDP. Odluka je u potpunosti u skladu s njihovom politikom.

Predsjednik
Ustavnog
suda
Miroslav
Šeparović

